

Nr 553.

Av herrar **Hedqvist** och **Lindberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 151, angående riktlinjerna för den framtida nykterhetspolitiken m. m.

I proposition nr 151 angående riktlinjerna för den framtida nykterhetspolitiken m. m. har Kungl. Maj:tt framlagt förslag till ny försäljningslagstiftning för alkoholdrycker. Propositionen bygger väsentligen på de av 1944 års nykterhetskommitté verkställda utredningarna och avgivna förslagen. I åtskilliga betydelsefulla hänseenden innefattar emellertid propositionen avvikelser från kommittéförslagen. Flertalet av dessa avvikelser torde få anses innefatta förenklade och förbättrade lösningar av de behandlade problemen. I andra avseenden åter synes en omprövning och överarbetning av de i propositionen förordade lösningarna vara påkallad.

En central ställning i det föreslagna försäljningssystemet har enligt propositionen tillagts det blivande detaljhandelsbolagets distriktschefer, vilka i egenskap av restauranginspektörer skulle komma att handlägga viktiga frågor rörande beviljandet av utskänkningstillstånd och kontrollen över utövandet av dessa tillstånd. De utredande och kontrollerande uppgifterna i dessa sammanhang skulle fullgöras av distriktschefen såsom offentlig tjänsteman, underställd länsstyrelsen ehuru anställd och avlönad av detaljhandelsbolaget. Då en sådan dubbelställning synes kunna medföra oklarhet och även eljest från principiella synpunkter vara ägnad att inge betänkligheter, är det angeläget att förslaget i denna del underkastas en kritisk granskning.

Även om resultatet av denna skulle bli, att konstruktionen som sådan kan godtagas, torde vissa ändringar böra ske i bestämmelserna om restauranginspektörernas ställning och uppgifter samt om den s. k. rådgivande nämnd, som enligt propositionen inom varje län skall vara anknuten till detaljhandelsbolaget och stå vid restauranginspektörens sida. Den maktställning, som enligt propositionen skulle tillkomma restauranginspektören, kommer särskilt till synes i den föreslagna ordningen för fördelningen av sökta utskänkningsrättigheter. Enligt propositionen skall det definitiva personvalet härvidlag verkställas av restauranginspektören i samband med rättighetsöverlåtelsen. Det synes innebära en oformlighet att lägga en så vittgående befogenhet i en underordnad tjänstemans hand, i all synnerhet som långt mindre betydelsefulla tillståndsfrågor, exempelvis godkännande av föreståndare för utskänkning som bedrivs av juridisk person, hänskjutits till detaljhandelsbolaget. Då nämnda bolag är avsett att bli bä-

rare av utskänkningsrättigheterna och i denna egenskap har att överlåta dessa till utövarna, förefaller det vara en vida naturligare ordning, att bolaget också verkställer valet av utskänkningsinnehavare efter förslag av inspektören och den rådgivande nämnden.

Vad slutligen angår den i propositionen föreslagna rådgivande nämnden, synes denna — låt vara med beskuret verksamhetsområde — komma att övertaga en del av de uppgifter, som för närvarande handläggas inom systembolagens styrelser. Den kommer sålunda att representera Orts- och lekmannaintressena inom detaljhandelsbolagets förvaltningsapparat. Med hänsyn härtill synes det angeläget, att nämndens ställning i någon mån stärkes genom en breddning av dess underlag, så att skilda delar av området och olika intresse- och idégrupperingar inom detta i större omfattning kunna bli företrädade i nämnden. Detta torde enklast kunna ske genom att antalet ledamöter i nämnden i normalfallet utökas från tre till fem. Tillfälle skulle härigenom kunna beredas för landstinget, som representerar länet i dess helhet, att utse ytterligare en representant jämte suppleant för denne. Den återstående ledamoten och suppleanten borde lämpligen utses av kontrollstyrelsen, som hittills utsett två ledamöter och lika många suppleanter i systembolagsstyrelserna och vars ställning som centralt organ i frågor rörande alkoholförsäljningen enligt propositionen bör bibehållas. Det torde slutligen kunna överlåtas åt nämnden själv att inom sig utse ordförande.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i det med propositionen nr 151 framlagda förslaget till ny rusdrycksförsäljningsförordning, att — därest de föreslagna restauranginspektörerna anses böra komma till stånd — dessas uppgifter begränsas, samt antalet ledamöter i den rådgivande nämnden utökas, i enlighet med vad här ovan angivits.

Stockholm den 16 mars 1954.

Sven Hedqvist.

Carl Lindberg.
